

Presentació

Any 1161: vers la Concòrdia

Pere Caveró i Muñoz

Cap de la secció d'Història de la Societat Andorrana de Ciències i secretari de la junta directiva

La paraula, bàsicament el concepte, *concòrdia*, actualment a Andorra és associada a un terreny entre les parròquies de Canillo i Encamp i a una situació de conflicte i discòrdia.

La història contempla i mostra altres concòrdies: la de 7-3-1162 i la de 8-1-1176. Aquests dos documents, d'una època amb pocs documents coneguts, ofereixen certes dificultats per interpretar-los (exemples, escola de Barcelona: reforçament de l'autoritat del senyor, i escola de Tolosa: límits de l'autoritat del senyor), i cal destacar que les interpretacions es fan des de l'actualitat (nous paradigmes o criteris i valors).

L'any 1162 se signa la Concòrdia amb el bisbe Bernat Sanç i els canonges de la catedral d'Urgell. Poc després, l'any 1176, la Concòrdia se signa amb els canonges de la mateixa catedral, en la qual es precisa aspectes de la primera.

Les dues Concòrdies regulen conjuntament: les relacions tributàries (l'alberg, visita i estada a Andorra de l'autoritat i obligacions dels andorrans vers aquesta autoritat; els delmes agrícoles, al voltant del 10% de la collita, diferent de la primícia (els primers fruits de la collita), i els delmes ramaders (10% de les cries); la lleuda (tribut que s'ha de pagar als pobles per accedir a vendre al mercat...); el protocol d'honors vers l'autoritat, la força armada –armament, avituallament, condicions pràctiques, reclutament (*versus* sometent)– i el reconeixement de la jurisdicció dels tribunals eclesiàstics –actuació judicial en matèries administratives, civils, penals i socials en les Valls d'Andorra.

Les Concòrdies (la primera signada per uns representants andorrans, la segona la signa la majoria, si no tota, de la població d'Andorra) són el resultat d'una llarga negociació que podem qualificar de lenta i llarga i situar poc abans de 1162. Els andorrans signats reconeixen unes obligacions vers l'exterior.

Aquest reconeixement és una constant, que permet mantenir un *status quo* interior que cal refermar periòdicament i esdevé un eix del decurs històric.

Aquesta forma de fer es manté en el temps:

- lligues i patzeries de caràcter pròxim i local a partir de l'edat medieval;
- acords amb els estats veïns en l'edat moderna, especialment al segle XVIII;
- voluntat de recuperació, renovació dels mateixos acords en l'edat contemporània (segles XIX i gran part del XX).

Aquesta constant andorrana resta condicionada, en l'actualitat, per l'ampliació del territori pròxim (d'Espanya i França a la Unió Europea) i la definició d'Andorra com a Estat en la Constitució i el tractat que se'n desprèn amb els països veïns de 1993.

La nova situació es palesa en l'actual signatura d'acords de caràcter econòmic amb països europeus i amb l'Europa unida.